

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2016-79)

Onderwerp:	Thematische reflectie Eerste evaluatie DDK + beantwoording raadsvragen
Portefeuillehouder:	Wethouders Sluiter, Telder, Langeveld
Datum:	6 september 2016

Kennis te nemen van

1. De antwoorden van het college op de vragen die uw raad (schriftelijk) heeft gesteld over het raadsvoorstel *Eerste evaluatie DDK*.
2. De reflectie van het college op de thema's.
3. De concrete maatregelen en finetuning¹ die het college z.s.m. effectueert op grond van geconstateerde verbeterpunten uit de werkpraktijk, de conclusies uit de *Eerste evaluatie*, het EPG-onderzoek en de vragen en opmerkingen van gemeenteraad en sociale raad.
4. Het voorstel van het college om informatieve themasessies te beleggen, ter voorbereiding op eventuele verdere beraadslaging in uw raad.

Context

Aan uw raad is in juni de *Eerste evaluatie DDK* aangeboden. Naar aanleiding van de behandeling van dit raadsvoorstel in uw beeldvormende raadsvergadering van 23 juni jl. heeft u (schriftelijk) aanvullende vragen aan ons gesteld. In raadsmededeling 2016-70 hebben wij een voorstel gedaan voor stroomlijning van dit proces, met als doel te komen tot een goede dialoog tussen raad en college en als raadsleden/fracties onderling, een en ander in opmaat naar een volledige analyse van de kaders van de DDK en de werking van de hefbomen in het eerste kwartaal van 2017 (de *Evaluatie DDK*).

Thematische indeling

Conform voornoemde raadsmededeling ontvangt u hierbij de beantwoording van de schriftelijke vragen en de thematische reflectie van het college. In samenspraak met de griffie is er een thematische indeling gemaakt van de vragen, die er samengevat als volgt uitziet:

A. Werkt ons kader zoals bedacht?

*Zijn de kaders toereikend voor onze doelstellingen?
Opereren en verantwoorden we voldoende binnen de kaders?*

B. Werkt de methode zoals bedacht?

Werkt het zwaarwegend advies, het onderscheid generalist en specialist, het onderscheid enkelvoudig/meervoudig, werkt de rolverdeling Buurtplein/Zorgplein/Laborijn?

C. Werkt de uitvoering zoals bedacht?

Bieden we vaak en voldoende (écht) maatwerk?

D. Preventie, vroegsignalering en collectivering

E. Werking van de financiële hefbomen

F. Jongeren, specifiek 17/27-jarigen

G. Restcategorie

¹ o.a. te vinden in deze raadsmededeling onder de kopjes *pilots voor jeugd* en *verbetervoorstellen in de uitvoering*.

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2016-79)

Wij hebben de vragen aan de hand van deze indeling beantwoord. Gezien de hoeveelheid en inhoudelijk diverse vragen hebben wij het wenselijk geacht aanvullend een korte reflectie per thema te geven, teneinde de 'algemene lijn' in beeld te kunnen houden.

Verbeteracties

In deze thematische reflectie blikken wij terug op de eerste (ruim) anderhalf jaar van de decentralisaties in het sociaal domein. Dat betekent evalueren en bespiegelen op wat er werkt zoals bedacht, waar we goede ontwikkelingen zien en waar we trots op zijn.

Maar ook: wat gaat er nog niet zoals bedacht en waar is snelle bijsturing geëigend? Het gaat dan hoofdzakelijk om uitvoeringstechnische vraagstukken waarbij we niet direct aan het ingezette beleid twijfelen maar waarbij we realistisch kijken naar de werkelijkheid en luisteren naar de wereld en ervaringen om ons heen. Een aantal van uw vragen had betrekking op dergelijke verbeterpunten en signalen vanuit de samenleving. In de algemene reflectie geven we daarom inzicht in concrete maatregelen die reeds genomen zijn, die we nu onderzoeken en/of die we mogelijk nog aan uw raad zullen voorleggen. Zie hiervoor de thema's B en C.

Vervolg

In bovengenoemde raadsmededeling hebben wij u verzocht de antwoorden op de vragen + de thematische reflectie te betrekken bij eventueel verdere beraadslaging over het raadsvoorstel *Eerste evaluatie De Doetinchemse Keuze* (vergadercyclus van oktober/november). Gezien de complexiteit en diversiteit van het onderwerp zouden wij graag voorafgaand aan de (eventuele) verdere formele beraadslaging met u in gesprek gaan.

Wij zouden een dergelijke laagdrempelige en informele dialoog tussen raad en college, en als raadsfractie/leden onderling, graag faciliteren in de vorm van thematische gesprekken. In overleg met uw griffie proberen we hiervoor geschikte werkvormen en tijdstippen te vinden. Uiteraard doen deze informele voorbereidende gesprekken geen afbreuk aan de (eventueel) verdere formele behandeling van het oorspronkelijke voorstel.

Met de *Eerste evaluatie*, het bijbehorende raadsvoorstel en de aanbiedingsmemo, de thematische reflectie, de beantwoording van de vragen, de reactie van het college op het verslag van de zorgbijeenkomst op 26 mei en de werksessies hopen wij dat u voldoende input hebt om uw zienswijzen, suggesties en/of denkrichtingen aan ons kenbaar te maken. In navolging op en op basis hiervan zullen wij in het eerste kwartaal van 2017 het beleidsplan *De Doetinchemse Keuze* integraal evalueren in de *Evaluatie DDK* en aanbieden aan uw raad.

Bijlagen

1. Vragen en antwoorden, thematisch gegroepeerd;
2. Eerste evaluatie beleidsplan DDK²;
3. Raadsvoorstel Eerste evaluatie De Doetinchemse Keuze¹;
4. Aanbiedingsmemo eerste evaluatie DDK¹;
5. Reactie college op verslag zorgbijeenkomst 26 mei 2016.

---

² Was al onderdeel van de beraadslaging, ongewijzigd voorstel.

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2016-79)

Thematische reflectie college op de gestelde vragen

A. Werkt ons kader zoals bedacht?

Welke vragen zijn hierbij gesteld?

o.a. # 1,2,3,4,6,7,9,66,67,68

Hoe ziet het college dit?

De kaders zoals we deze in de loop van de tijd (beleidsmatige/bestuurlijk voorbereiding op de decentralisaties zijn immer al in 2013 echt gestart) met elkaar hebben afgesproken, zijn voor ons de richtsnoeren waarlangs de methode en de uitvoering vorm zijn gegeven (zie de piramidevormige tabel in de raadsmededeling). Daarbij willen we wel expliciet opmerken dat de besluitvorming hieromtrent een gradueel proces is geweest: van het Wijkwerk Nieuwe Stijl naar DDK1 en voortbouwend op DDK2 naar het beleidsplan DDK3.

Onderweg is er op 'losse' momenten ook nog aanvullend beleid vastgesteld (denk bijv. aan het armoedebeleid, de HHT of bijv. de oprichting van Buurtplein). Dit is allemaal van invloed geweest op hoe De Doetinchemse Keuze op dit moment, in de dagelijkse werkelijkheid, vorm heeft gekregen. Inspelen op actuele ontwikkelingen (bijv. de gebeurtenissen rondom thuiszorgorganisaties), anticiperen op de toekomst (bijv. de inkoopvernieuwing of de oprichting van Laborijn) of het maximaal faciliteren van nieuwe (burger)initiatieven: alles gebeurt in het licht van de gedachte(n) achter DDK.

De Doetinchemse Keuze is dus divers, dynamisch en fluïde, en dat accepteren wij. Daarmee zijn de kaders die we in 2013 en 2014 hebben vastgesteld nog steeds leidend voor de volle breedte van het sociaal domein, maar zien we wel dat enigszins diffuus is geworden wat (door de diverse gremia) beschouwd wordt als kader, wat als doelstelling, wat als hefboom en wat als randvoorwaarde(n). Onderweg zijn sommige kaders door de raad aangepast, of heeft de werkpraktijk geleerd dat een bepaalde aanpassing van de methode noodzakelijk was. Ook hier weer is dat een proces van de lange adem: kennis-, organisatie- en bewustwordingsontwikkeling kan leiden tot andere inzichten dan (jaren) eerder vastgelegd is. Soms haalt de werkelijkheid de theorie in en daar acteren wij dan op.

Zoals we ook in de Eerste evaluatie uitgebreid, en per kader, hebben aangegeven, zijn wij in de basis tevreden met hoe de decentralisaties in Doetinchem geland zijn. Voor ons is duidelijk dat we er daarmee zeker nog niet zijn: enerzijds zijn er individuele gevallen waarbij er dingen mis gaan, en anderzijds zien we dat een aantal doelen/kaders van DDK nog niet voldoende zichtbaar en/of gematerialiseerd zijn:

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2016-79)

Wij zien dit als de grootste prioriteiten voor de toekomst:

1. 'Nazorg' na indicatie: redt de inwoner zich en wie houdt de vinger aan de pols?
2. Houding en cultuur; bieden we voldoende écht maatwerk? Durven en kunnen we écht ontschot denken in de uitvoeringsorganisaties?
3. Doorontwikkeling en vernieuwing van ondersteuningsaanbod, verbinding met partners;
4. Preventie en vroegsignalering; verschuiving van maatwerk naar voorliggend, met als gevolg:
5. De werking van de hefboomen en opereren binnen het gestelde financieel kader.

Of dat daarvoor de kaders aangepast moeten worden, of dat dit kan binnen de gestelde grenzen van DDK, is een gesprek dat wij uiteraard graag met u als raad voeren. Aanvullend staat onder de thema's B en C beschreven welke uitvoeringsgerichte verbeteringen geïmplementeerd zijn of zullen worden.

B. Werkt de methode zoals bedacht?

Welke vragen zijn hierbij gesteld?

o.a. # 1,2,3,4,6,7,18,19,20,22,23

Hoe ziet het college dit?

Wij herkennen dat veel van de vragen van uw raad gaan over de (tactische) keuzes die gemaakt zijn in het 'verdelen van de taken' die met de decentralisaties op ons afgekomen zijn, en de manier waarop die taken vervolgens afgebakend zijn. Ons primaire uitgangspunt is en was dat de beleidsmatige keuzes uit DDK effectief en efficiënt beslag krijgen in de uitvoering. Dat betekent dat de inwoner en zijn ondersteuning voorop staan, en dat we onze uitvoering en gehanteerde methodes daar op aanpassen als dat nodig blijkt.

De generalistische gedachte werkt wat ons betreft in de praktijk vrij goed: buurtcoaches hebben een brede basis en zetten die ook generiek in. Er worden goede initiatieven in de wijk ontplooid, er worden verbindingen gelegd naar collectieve activiteiten en de stedelijke diensten en er worden ook frequent zwaarwegende adviezen afgegeven t.b.v. het indiceren van een maatwerkvoorziening. Wij zijn in beginsel tevreden over de kwaliteit van consulenten (zowel bij Zorgplein als bij Laborijn) en de buurtcoaches. De meerwaarde van het zwaarwegend advies van buurtcoaches zien we ook: ook inwoners zien deze ondersteuning als onafhankelijk van de gemeente en een extra steuntje in de rug.

Tegelijkertijd zijn wij ons meer dan bewust van de grote verantwoordelijkheid die we als gemeente dragen voor soms (zeer) kwetsbare inwoners. En dat je in sommige gevallen daarom voorbij zou moeten gaan aan de methodiek als dat, bezien uit het oogpunt van urgentie, effectiviteit, en dienstverlening aan de inwoner, noodzakelijk is.

Pilots voor jeugd - experimenteerruimte in het belang van het gezin

Deze aanpassing van de methodiek speelt wat ons betreft met name in complexe gezinssituaties waarbij specifieke jeugdhulp-/gezinsproblematiek aan de orde is. Het gaat daar vaak om meervoudige problematiek, waarbij we zo snel mogelijk 2^e-lijns ondersteuning willen kunnen invliegen als dat nodig is.

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2016-79)

De pilots jeugd vloeien voort uit de ervaringen die de afgelopen anderhalf jaar zijn opgedaan door Buurtplein en Zorgplein en diverse signalen (o.a. vanuit uw raad, het EPG-onderzoek en gesprekken met werkers in het veld).

Er is in DDK voor gekozen om een taakverdeling te maken tussen *enkelvoudige* en *meervoudige* problematiek: jeugdconsulenten (van Zorgplein) voeren het gesprek met de inwoner (/jeugdige l) en stellen eventueel een indicatie als het gaat om enkelvoudige problematiek in het gezin. Denk bijvoorbeeld aan een jeugdige met een stoornis in het autismespectrum, waarbij het gezin als geheel 'normaal' functioneert.

Op het moment dat de problematiek van het gezin echter meervoudig is, dan is de buurtcoach aanspreekpunt. De buurtcoach is in zo'n geval regisseur en kan een *zwaarwegend advies* geven aan de (jeugd)consulent die vervolgens een beschikking af kan geven. In deze werkwijze is het de buurtcoach die adviseert *dat* er een maatwerkvoorziening moet komen, maar is het de consulent die vervolgens bepaalt *wat* er aan ondersteuning geïndiceerd wordt.

We merken in de uitvoering dat deze harde 'knip' vertragend kan werken. Er is namelijk een 'overdrachtsmoment' naar een tweede behandelaar. Een zwaarwegend advies bevat bijvoorbeeld niet alle elementen die nodig zijn om een juridisch houdbare indicatie te stellen, of een beschikking sluit niet goed aan bij wat er tussen buurtcoach en inwoner afgesproken is. In dat soort gevallen is vaak een tweede onderzoek nodig: onnodig vertragend, verwarrend en frustrerend voor de inwoner. Dat kan beter:

Pilot 1 - Bepalen dát en wát aan de keukentafel, in heel Doetinchem

In deze pilot worden gespecialiseerde jeugdconsulenten gekoppeld aan buurtcoachteams. Buurtcoaches voeren het eerste gesprek waarin het doel is de precieze problematiek en ondersteuningsvraag van het gezin in kaart te brengen.

Als daaruit blijkt dat het gezin gebaat is bij een maatwerkvoorziening wordt zo snel mogelijk en in direct overleg met de inwoner (idealiter aan de keukentafel) zowel het *dat* als het *wat* geïndiceerd (daar helpt de jeugdconsulent bij). De inwoner weet dan (vrijwel) direct waar hij aan toe is en er kan geen of veel minder ruis ontstaan tussen het gesprek met de inwoner en de uiteindelijke beschikking.

Dit is dus een finetuning van de werkwijze in de uitvoering, in het belang van het gezin in kwestie. Daarmee wordt het instrument van het *zwaarwegend advies* losgelaten, en toetsen we zo marginaal mogelijk: als het gezin, buurtcoach en consulent een passende oplossing hebben gevonden dan is dat in de basis ook hetgeen wat geïndiceerd wordt, dus geen verrassingen achteraf.

Pilot 2 - Jeugd- en gezinswerker in wijk Noord & Centrum

In de tweede pilot integreren we de functie van buurtcoach en consulent: één duidelijk aanspreekpunt voor het gezin, met (juridisch) mandaat om te beschikken over maatwerkvoorzieningen. Dit is feitelijk een specialistische functie, puur gericht op ondersteunen van de jeugdige en het gezin.

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2016-79)

In deze wijk worden de complexe jeugdhulp- en gezinszaken opgepakt door deze jeugd- en gezinswerker. Hij/zij is de regisseur die voor alle gezinsgerelateerde problemen 'aan de lat staat'. In de wijk Noord & Centrum worden beide pilots tegelijkertijd gedraaid, omdat de jeugd- en gezinswerker slechts een beperkte capaciteit heeft.

We starten met pilot 1 in september, en met pilot 2 op het moment dat hiervoor voldoende geschikte jeugd- en gezinswerkers beschikbaar zijn en er een aantal juridische borgen (denk aan mandatering en onafhankelijke cliëntondersteuning) gerealiseerd zijn. De resultaten van de *pilots jeugd* worden geëvalueerd en betrokken bij de *Evaluatie DDK* in het eerste kwartaal van 2017. Momenteel onderzoek we ook de mogelijkheden om voor Wmo-begeleiding een optimalisatie door te voeren.

C. Werkt de uitvoering zoals bedacht?

Welke vragen zijn hierbij gesteld?

o.a. 1,4,6,7,8,16,17,30,31,70,71,72

Hoe ziet het college dit?

Dit thema heeft raakvlakken met de vorige twee, omdat het hier gaat om de effecten op individuele inwoners voortvloeiend uit de vastgestelde kaders en de gehanteerde (werk)methoden. Of anders gezegd: werkt de individuele praktijk uit, zoals we op macro-niveau bedacht hebben?

En zelfs als dat zo is, dan blijft er nog steeds een spanningsveld zitten tussen datgene wat van tevoren als vertrekpunt werd gehanteerd en de grilligheid van de werkelijkheid. In het oog springende voorbeelden daarvan zijn bijvoorbeeld de langdurige landelijke discussie over het financieringsmodel voor Beschermd wonen, onduidelijke implicaties en verschillende interpretaties van gerechtelijke uitspraken over de huishoudelijk hulp, de incomplete en 'vervuilde' overdracht van cliëntgegevens en het gegeven dat we als gemeente écht compleet nieuwe taken hebben gekregen waar we geen ervaring mee hadden.

Slim en adequaat inspelen op die ontwikkelingen is dan nodig, waarbij zorgvuldigheid en duidelijkheid voor onze inwoners wat ons betreft belangrijker zijn dan overhaast handelen.

Maatwerk is leidend

Maatwerk is een grondgedachte achter de DDK. Wij staan voor maatwerk: in Doetinchem krijg je wat je écht nodig hebt. Daarbij moet opgemerkt worden dat maatwerk niet 1-op-1 hetzelfde is als een maatwerkvoorziening. Maatwerk toepassen houdt inderdaad regelmatig een indicatie voor 2e-lijnsondersteuning (een maatwerkvoorziening) in, maar ook het vinden van voorliggende oplossingen (wat inmiddels regelmatig) lukt is maatwerk conform de lijn die we daarover in DDK hebben afgesproken.

Bij onze taken op het gebied van jeugd en maatschappelijke ondersteuning zien we een grote differentiatie in de gevonden oplossingen: we vinden uiteenlopende oplossingen in voorliggende voorzieningen, collectief aanbod en in de geïndiceerde maatwerkvoorzieningen (die weer uit te splitsen zijn in verschillende individuele ondersteuningsvormen, producten en tijdsuren) en daarmee vinden wij dat er in de basis voldoende maatwerk mogelijk is en geleverd wordt. In de kaderrapportages is steeds inzichtelijk gemaakt welke ondersteuningsvormen zijn ingezet.

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2016-79)

Dat voor het bepalen van de soort en omvang van een *maatwerkvoorziening* wel enige vorm van gelijkschakeling nuttig en noodzakelijk is, lijkt ons alleszins redelijk. Vergelijkbare, veelvoorkomende gevallen resulteren immers vaak ook in een vergelijkbare ondersteuningsvraag en dus tot een vergelijkbare oplossing (kan een maatwerkvoorziening zijn). Als uit het gesprek blijkt dat de specifieke situatie (maatwerk) vraagt om een andere oplossing, dan wordt deze naar boven (of naar beneden) bijgesteld.

Hoewel de Participatiewet naar de aard een beleidsmatig wat 'strakker' omlinjende regeling is, bieden we ook daar zeker maatwerk: vaak met een inkomensvoorziening, het samen met de inwoner zoeken naar een nuttige en goede tegenprestatie, en afhankelijk van de zelfredzaamheid op de arbeidsmarkt ook nog met een vorm van begeleid of beschut werken. En voor inwoners die dat nog (net) niet kunnen, bieden we innovatieve oplossingen met doorstromingsmogelijkheden vanuit de (arbeidsmatige) dagbesteding. Dus ook doorstromen van ondersteuning naar écht participeren. Maatwerk: steeds een stapje verder, als dat kan.

Doorwerking van collectieve keuzes op de individuele inwoner

Dat we daarbij een goede balans moeten houden tussen het goed luisteren naar de wens en problematiek van de individuele inwoner (bieden van maatwerk), de manier waarop we dat gesprek voeren (cultuur en houding), de uiteindelijk gevonden oplossing (mogelijk een maatwerkvoorziening) én de door de raad gestelde (financiële) kaders is ook een punt van aandacht voor het college. We hebben dit daarom als prioriteiten benoemd voor de komende periode. Het debat over wijze waarop we als Doetinchem omgaan met de uitspraken over het normenkader voor de huishoudelijke hulp is daar de meest pregnante exponent van.

Vanuit onze verantwoordelijkheid voor het collectief van individuele inwoners kijken wij naar het samenspel van maatschappelijke signalen ten opzichte van het aantal inwoners dat ondersteund is door Buurtplein, Zorgplein of Laborijn. Wij denken dat veel van de (negatieve) signalen, ervaringen of geluiden die uw raad(sfracties) bereiken hun oorsprong hebben in het individuele geval, en dus ook een individuele afspiegeling zijn van de ervaringen van de inwoner in kwestie.

Ofschoon wij een (negatieve) individuele ervaring uiteraard vervelend vinden, en deze samen met onze medewerkers door goed beleid, een maatwerkgerichte cultuur en persoonlijke aandacht zo veel mogelijk proberen te voorkomen, accepteren wij wel dat er altijd inwoners zijn die zich niet gehoord voelen en/of vinden dat ze niet ondersteund worden op de manier zoals zij zouden willen. Wij vinden de bestaande werkwijze met betrekking tot onafhankelijke cliëntondersteuning, de bezwaarprocedure, mediation en klachtbehandeling (vanaf dit jaar ook met een lokale ombudsman) adequaat als het gaat om het bieden van een mogelijkheid om in of buiten rechte op te komen tegen een beslissing van onze gemeente.

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2016-79)

Verbetervoorstellen in de uitvoering

Naast de verbeteringen die gericht zijn op de gehanteerde methode (pilots jeugd), signaleren we dat er ook in de uitvoeringspraktijk verbetermogelijkheden zijn:

1. Een herindicatie doen we in principe zonder rompslomp

Als consulent en/of buurtcoach al een keer een gesprek hebben gevoerd met een inwoner over zijn ondersteuningsvraag en er een bepaalde maatwerkvoorziening geïndiceerd is, merken we dat (gedurende de looptijd van die indicatie) die ondersteuningsbehoefte relatief vaak ongewijzigd blijft. Denk bijvoorbeeld aan het oudere echtpaar dat huishoudelijke hulp krijgt, zich daar goed mee kan redden, maar waarvan je redelijkerwijs geen ontwikkeling/progressie kunt verwachten op dit levensgebied.

In zo'n geval is een hernieuwd gesprek aan de keukentafel (bij een herindicatie) eigenlijk minder nuttig en is dit echtpaar meer gebaat bij een voortzetting van de bestaande ondersteuning. In (telefonisch) overleg met het gezin/de inwoner in kwestie wordt dan niet het hele onderzoek aan de keukentafel meer uitgevoerd, maar wordt samen overlegd of de huidige ondersteuning nog voldoet, of niet. Minder gedoe en minder onzekerheid voor de inwoner.

In gevallen waarin de zelfredzaamheid verslechtert, is onze ervaring dat er dan wel vaak door de inwoner (of zijn omgeving) 'aan de bel getrokken wordt'. Dat is dan natuurlijk wel een reden om op huisbezoek te gaan.

Daarnaast wordt door consulenten en buurtcoaches specifiek gelet op mensen die weliswaar aangeven zich nog prima te kunnen redden, maar waarbij je extra goed wilt controleren of dat wel klopt. Denk daarbij bijv. aan licht-dementerenden die nog wel zelfstandig of met lichte begeleiding wonen.

Vanzelfsprekend mag de inwoner altijd kiezen voor een gesprek aan de keukentafel, zelfs als zijn omstandigheden niet noemenswaardig gewijzigd zijn.

2. Langere indicaties bij ondersteuning gericht op stabilisatie

Er zijn feitelijk twee soorten maatwerkvoorzieningen: enerzijds is er de (tijdelijke) ondersteuning gericht op het *verbeteren/ontwikkelen* van de zelfredzaamheid van de inwoner in kwestie, en anderzijds worden er indicaties gesteld die gericht zijn op het *stabiliseren/zo veel mogelijk voorkomen van verslechtering* van de situatie. In de inkoop voor het sociaal domein voor 2017 is dit onderscheid sterker gemaakt dan vroeger het geval was.

Als een situatie met een bepaalde maatwerkvoorziening *gestabiliseerd* is, is dat vaak een oplossing die gericht is op de lange termijn: er wordt immers geen progressie/uitstroom verwacht. Denk bijvoorbeeld wederom aan het oudere echtpaar dat zich met huishoudelijke hulp kan redden, maar waarvan je weet dat ze deze ondersteuning (gezien hun leeftijd) nodig blijft. Of die inwoner met een ernstige psychische stoornis waardoor intensieve ambulante begeleiding nodig zal blijven.

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2016-79)

In die gevallen heeft het weinig zin om eens per twee jaar een herindicatiegesprek te voeren: de situatie verandert feitelijk niet, en het gesprek an sich is voor veel mensen ook al 'spannend' genoeg. Kortom: sommige inwoners hebben baat bij meer zekerheid voor de lange termijn.

Daarom zullen we als college in onze beleidsregels opnemen dat we voor bepaalde groepen en/of bepaalde situaties, de maximale indicatieduur zullen verlengen.

Daarnaast worden er kleinere optimalisaties doorgevoerd, zoals o.a. het beschikbaar stellen van een digitaal verslag (van het gesprek).

D. Preventie, vroegsignalering en collectivering

Welke vragen zijn hierbij gesteld?

o.a. # 36,37,41,42,47,48,49

Hoe ziet het college dit?

Preventie is één van de belangrijkste pijlers onder DDK en als college willen we dat graag zo houden. Wij erkennen dat de thema's preventie, vroegsignalering en collectivering nog niet 100% uitgekristalliseerd zijn en concreet vertaald kunnen worden naar netto-resultaten. Wel zien we over de volle breedte van het sociaal domein dat er goede initiatieven zijn: bijvoorbeeld op het gebied van fysieke gezondheid (valpreventie, Jongeren op Gezond Gewicht, het leefstijlprogramma Slimmer tegen diabetes) maar ook als het gaat om sociaal meedoen/participeren in de maatschappij van alledag (in de wijkcentra, via het Meedoenarrangement, Pauropus in de stad, deelname aan/in de Stadskamer en buurtsportcoaches).

Oplossingen worden vaker in het eigen netwerk gevonden en we bieden mogelijkheden om dat eigen netwerk op andere punten dan weer te ontlasten (denk bijv. aan de HHT voor mantelzorgers). We erkennen dat er nog veel werk te verzetten is in de preventieve sfeer en het goed benutten van de bestaande mogelijkheden en het (mogelijk) investeren in nieuwe voorzieningen.

Als college willen wij dan ook graag die concretiseringslag maken: laagdrempelig inzichtelijk maken wat er gedaan wordt, voor wie en met welk doel. Er volgt dus een inkijk in welk preventieve activiteiten er binnen het beleidsveld Wmo uitgevoerd worden³. Dit zou ook eventuele hiaten in het preventief aanbod inzichtelijk kunnen maken.

Het college gaat graag met uw raad in gesprek over de wijze waarop we deze verbeterslag inzichtelijk kunnen maken en hoe u in algemene zin aankijkt tegen het thema preventie. Voor verdere specifieke onderwerpen verwijzen we u naar het document *vragen en antwoorden*.

³ Conform toezegging raadsvergadering 02-06-2016 bij het onderwerp Voorjaarsnota 2016.

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2016-79)

E. Werking van de financiële hefbomen

Welke vragen zijn hierbij gesteld?

o.a. # 52,53,54,55,56

Hoe ziet het college dit?

De transities zijn voor ons in beginsel een inhoudelijke, beleidsmatige verandering. We zorgen en ondersteunen nu inwoners waarvoor we eerder niet verantwoordelijk waren. Dat betekent dat we (en hopelijk uw raad ook) de keuzes in DDK met name gemaakt hebben op inhoudelijke gronden. Dat laat onverlet dat er (forse) kortingen in de budgetten zijn geweest, en dat het Rijk ervan uitgegaan is dat gemeenten daar zelf oplossingen voor konden vinden zonder dat de inwoner in kwestie niet langer de ondersteuning krijgt die hij nodig heeft. Kortom: vrijwel dezelfde of meer taken, met minder budget.

Het financieel kader dat daarbij gesteld is door uw raad zien wij dus niet als het hoogste doel op zich, maar als een essentiële randvoorwaarde om DDK als geslaagd te kunnen beschouwen. Dat daarbij een goede balans moet worden gevonden tussen het bieden van de juiste ondersteuning en het streven om binnen het financieel kader te blijven is evident. De hefbomen zijn hulpmiddelen om beide doelen verantwoord te kunnen bereiken.

Gezien het financiële resultaat over het afgelopen jaar zijn wij voorzichtig tevreden. In een eerste (turbulent) jaar met relatief weinig ruimte voor vernieuwing met name door bestaand overgangsrecht.

Bij de vaststelling van DDK3 was met name 2017 het jaar van de relatief sterke teruggang in budget (p. 74, DDK3). Na diverse mutaties en bijstellingen is het anno nu met name 2016 waarin we een teruggang van budget zien (p. 14, *DDK Feiten en cijfers 1-2016*). De toereikendheid van de budgetten is afhankelijk van de daadwerkelijke zorgafname (productkosten en volume) en we verwachten dat eerst inzichtelijk te hebben nadat we alle herindicatiegesprekken hebben afgerond.

Het monetariseren van de (werking van de) hefbomen is momenteel niet te geven. We durven echter wel met redelijke zekerheid te stellen, dat zonder de toepassing van die hefbomen, we zeker niet binnen de financiële kaders zullen blijven. Ook hier geldt dat de huidige vraagstukken met betrekking tot de HH een duidelijk uitwas zijn van het in balans brengen van beleidskeuzes met de financiële situatie.

Als college zijn we voornemens het financiële model achter de DDK te herijken: meer ontschot, inzichtelijker en voorzien van een courante risicoanalyse. Dat betekent ook dat dat het moment is om te bekijken of er meer beleidsvelden onder de ontschotte DDK begroting zouden moeten vallen, die nu nog 'losse' budgetten zijn (zie ook vraag 68). Het OGGz-beleid is een voorbeeld van beleid dat nog niet volledig in de DDK-begroting geïncorporeerd is, maar waarvan het logisch is dat je dat daarin ook beleidsmatig nog sterker verankert. Bepaalde delen van het armoedebeleid en sommige budgetten gerelateerd aan preventie zijn dat ook nog niet. Voor jeugd gaat het bijvoorbeeld om een deel van de jeugdagenda, budgetten voor het consultatiebureau en extra contactmomenten voor jongvolwassenen in het kader van het jeugdgezondheidsbeleid.

Kortom: als college zien we hier kansen voor verdergaande beleidsmatige en financiële ontschotting van het sociaal domein, waarbij we ook de inzichtelijkheid verder vergroten. Vanzelfsprekend wordt een dergelijke remodelering aan uw raad voorgelegd.

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2016-79)

F. Jongeren, specifiek 17/27-jarigen

Welke vragen zijn hierbij gesteld?

o.a. 42,57,58,59,60,62,63,64

Hoe ziet het college dit?

Zoals beschreven onder thema B zien wij op het gebied van jeugdhulp en -ondersteuning kansen om het proces van gesprekvoering en indicatiestelling te verbeteren en te versnellen. Eveneens zien we kansen om in het gezinsplan duidelijk inzichtelijk te maken waar de ondersteuning toe moet leiden: welk uiteindelijk doel daarmee beoogd wordt. Dat betekent dat ook aanbieders beter weten wat er van hen verwacht wordt, maar ook dat concreter monitoren mogelijk is.

Het in beeld houden van jongeren die dreigen uit te vallen in het onderwijs, is en blijft voor ons een groot aandachtspunt: daarom hebben we samen met het onderwijs en de betrokken instanties duidelijke afspraken gemaakt over hoe we deze groep jongeren in beeld blijven houden (zie hiervoor het antwoord op vraag 59/60). We zijn bezig om een aanpak te ontwikkelen voor die groep die 'echt' onzichtbaar is (vanaf 23, geen onderwijsplicht, geen werk, geen inkomen etc.), zie hiertoe het antwoord op vraag 62/63/64.

Dit najaar zullen we ook nog de *Uitvoeringsagenda jeugd* aan uw raad voorleggen waarin beschreven wordt welke activiteiten er bestaan en nog ontwikkeld worden (zie ook het stuk onder thema D en het antwoord op de vragen 41/42).

G. Restcategorie

Welke vragen zijn hierbij gesteld?

66-89

Hoe ziet het college dit?

De vragen in dit thema zijn uiteenlopend van aard en hebben vaak raakvlakken met één of meerdere van de voorgaande zes thema's. Bijvoorbeeld het aandachtsgebied wonen kent binnen het sociaal domein meerdere facetten: van de algemene beschikbaarheid van betaalbare sociale huurwoningen, naar langer zelfstandig thuis wonen, geschikte woningen en omgevingen voor inwoners met OGGz-gerelateerde problematiek en voorzieningen voor beschermd wonen.

Wonen

Het is wel goed om op te merken dat dit in de basis weliswaar aparte vraagstukken zijn, maar er toch een duidelijke verbondenheid is. Iemand met psychiatrische problematiek kan bijvoorbeeld wel vallen onder de OGGz-doelgroep, maar hoeft niet per se beschermd te wonen of zelfs maar te wonen in een sociale huurwoning. Als hij of zij zich in zijn koopwoning goed weet te redden met adequate ambulante begeleiding, dan is dat een prima oplossing. Maatwerk is dus ook hier altijd leidend.

Vanwege echter de frequente overlap tussen deze aandachtsgebieden, vinden wij een integrale aanpak van groot belang. Als college zien we deze woonopgave als een gezamenlijke taak voor ons, inwoners, woningbouwcorporatie(s) en de betrokken instellingen en (ambulante) hulpverleners.

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2016-79)

Over het geheel zien wij als college thans geen aanleiding om aan te nemen dat er een nijpend tekort aan (sociale) huurwoningen is, noch er een tekort is aan woningen die geschikt zijn of te maken zijn om aldaar langer zelfstandig te blijven wonen. Een project als *Langer zult u wonen* creëert ook bij inwoners zélf bewustwording voor hun toekomstige situatie en biedt handreikingen hoe hierop slim geanticipeerd kan worden.

OGGz en maatschappelijke opvang

Omdat de OGGz-doelgroep specifieke eisen kent voor passende huisvesting, is niet elke (sociale) huurwoning zonder meer geschikt. Dat vereist maatwerk en juist daarvoor werken we intensief samen met bovengenoemde partners (zoals Sité Woondiensten). Dat geldt ook voor de deels overlappende (kleinere) groep overlastgevende huurders/inwoners die je soms alleen adequaat en passend kunt huisvesten in/op onconventionele woonvormen/plekken, en voor de eveneens kleine groep (gewezen) daklozen die in opvang of woning verblijven (zie ook het antwoord op vraag 77, 78 en 79).

Los daarvan zijn er additionele opvangplekken (4 in totaal) bij Iriszorg gerealiseerd, en ontwikkelen we samen met keterpartners (politie, Iriszorg, Factteams van GGNet) een aanpak gericht op verwarde personen. Veilig Thuis kent een nieuwe opzet en lokale financiering en hernieuwd regionaal OGGz-beleid is eveneens in ontwikkeling.

Privacy

De wettelijke kaders rondom privacy zijn leidend voor ons: inwoners hebben recht op een zeer terughoudende overheid als het gaat om gegevens en informatie die direct betrekking hebben op de persoonlijke levenssfeer. We zijn ervan overtuigd dat in onze grondhouding, werkprocessen en aanvullende afspraken met de uitvoeringsorganisaties we deze bescherming in de praktijk voldoende vormgegeven hebben, maar met u zijn wij van mening dat dit onderwerp zo belangrijk is, dat we het ook formeel sterker verankerd willen hebben. Hiertoe zullen wij in het najaar van 2016 het *Privacybeleidskader* aan uw raad aanbieden (zie ook vraag 75/76) met daarin ook aanvullende informatie over hoe we de privacy van onze inwoners borgen.

Voor het overige verwijzen wij naar de beantwoording van vragen in het document *vragen en antwoorden*.